

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19509/2023
13.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужилаца ЈП Завод за изградњу Града Новог Сада у ликвидацији из Новог Сада и Града Новог Сада, Градска управа за грађевинско земљиште и инвестиције, које заступа Градско правобранилаштво Града Новог Сада, против тужених АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Милош Ристић, адвокат из ..., ради враћања стеченог без основа и исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1093/23 од 11.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 13.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1093/23 од 11.05.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 2484/18 од 21.02.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор пресуђене ствари. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезу тужени да солидарно тужиоцима на име повраћаја накнаде за експроприсану непокретност исплате износ од 16.481.631,00 динара, са законском затезном каматом почев од 16.10.2014. године до исплате, као и да им надокнаде парничне трошкове. Ставом трећим изреке, одбијен је предлог тужилаца за издавање привремене мере којом би се туженом АА забранило отуђење и оптерећење непокретности гаражног места и стана, ближе описаних у наведеном ставу изреке до правноснажног окончања овог парничног поступка. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужене за ослобођење од плаћања трошкова судске таксе. Ставом петим изреке, тужиоци су обавезани да туженима АА и ББ надокнаде парничне трошкове у износу од по 120.000,00 динара, као и да туженима надокнаде трошкове поступка у износу од 166.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1093/23 од 11.05.2023. године, одбијена је жалба тужилаца и првостепена пресуда потврђена у побијаном одбијајућем делу одлуке о главном захтеву и предлогу за издавање привремене мере, као и делу

одлуке о трошковима поступка. Одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП и погрешне примене материјалног права.

Вредност побијаног дела пресуде је 16.481.631,00 динара, па је ревизија дозвољена по одредби члана 403. став 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 23/10). Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени АА је завештајни наследник права покојног ВВ по основу експропријације парцела бр. .. и .. КО Нови Сад 1, док је тужена ББ законски наследник овог лица на 1/2 дела непокретности, двособног стана у ... улици у Новом Саду. Решењем надлежног управног органа, које је постало правноснажно дана 14.04.2009. године, понишено је решење о експропријацији наведених парцела од 20.12.1966. године, које су тада носиле ознаке бр. .. од 3 а 74 м² и .. од 4 а 86 м² и на њима били саграђени објекти, али је одбијен захтев за враћање - пренос права коришћења на земљишту, из разлога што је оно дато у својину трећем лицу, те на њему сазидан објекат. У парници по тужби овде туженог АА, против тужених ЈП Завод за изградњу Новог Сада и Града Новог Сада, донета је првостепена пресуда дана 16.10.2014. године, делимично преиначена пресудом другостепеног суда од 17.09.2015. године, којом су тужени обавезани да тужиоцу исплате износ од 27.698.368,00 динара, са законском затезном каматом од 16.10.2014. године до исплате и парничне трошкове. У разложима те пресуде наводи се да због немогућности натуралне реституције, пошто је експроприсано земљиште уступљено трећем лицу и на њему изграђен објекат, тужени имају обавезу да тужиоцу надокнаде штету у висини разлике тржишне вредности експроприсане непокретности у износу од 29.124.247,00 динара на дан 20.02.2014. године и износа од 1.425.879,00 динара, који је добијен на исти дан валоризацијом према чврстој валути накнаде која је исплаћена за експроприсану непокретност 1967. године. У међувремену, одлуком Града Новог Сада од 18.11.2016. године покренут је поступак ликвидације јавног предузећа Завод за изградњу Града Новог Сада, по којој одлуци на Град Нови Сад прелазе сва права и обавезе тог правног лица. Спрони износ чију исплату тужиоци траже у овој парници добијен је обрачуном вештака АА, који за полазиште има тржишну вредност експроприсаних непокретности на дан 16.10.2014. године у висини од 150.000 евра, односно 17.907.510,00 динара, од ког износа је одбијен износ од 1.425.879,00 динара, добијен ревалоризацијом исплаћеног износа 1967. године према чврстој валути, који је узет у обзир и приликом пресуђења у претходно вођеној парници.

Нижестепени судови одлуку о неоснованости постављеног тужбеног захтева заснивају на становишту да је о спорном материјалноправном односу тужилаца и туженог АА већ расправљано и донета правноснажна одлука, па да тужиоци у новој парници не могу из истог односа захтевати исплату од тужених, завештајног и законског наследника покојног ВВ, који за основ има другачији методолошки приступ и математички обрачун у сврху успостављања еквиваленције међусобних давања.

Врховни суд прихвата као правилну примену материјалног права, на којој су засноване одлуке нижестепених судова.

Наводима ревизије да је у току поступка утврђено да се оба елемента за обрачун, тржишна вредност експроприсаних непокретности и исплаћена накнада 1967. године, могу обрачунавати према различитим критеријумима, те да се оваквим обрачунама добијају значајна одступања у односу на оно што је утврђено у претходно вођеној парници, не доводи се у сумњу законитост побијане пресуде.

Наиме, имајући у виду чињеничне наводе тужбе у овој парници, те да се постављени захтев заснива на правном институту стицања без основа из члана 210. Закона о облигационим односима, правилно је становиште нижестепених судова да основ исплате не може произилазити из другачијег обрачуна вештака од оног на коме је већ занована правноснажна пресуда. Од времена експропријације до времена деекспропријације прошло је 42 године, која временска дистанца несумњиво омогућује различите приступе за обрачун актуелних вредности које се стављају у однос приликом процене еквиваленције међусобних давања. Међутим, када су тужиоци и тужени АА, као наследник спорних права покојног ВВ у раније вођеној парници имали могућност расправљања о свим околностима које су од утицаја на висину накнаде и у тој парници донета правноснажна пресуда, у овој парници се не може преиспитивати правилност методолошког приступа и тужиоци, као обвезници исплате накнаде по основу деекспропријације захтевати од тужених враћање оног што је по тој пресуди досуђено и исплаћено.

Правилно је на основу одредби чланова 165. став 1., 153. и 154. ЗПП одлучено и о парничним трошковима.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић